

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K - f. Vidéken " 9 K, " 4 K 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS: **THAN GYULA.**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Debrecen, Fő-tér 42. Gyarmathy-palota, földszint 22. utvardan.

Skutari elesett. Szerbia háborút akar.

Legfontosabb eseménye a Balkán-háborúnak *Skutari elfoglalása*. Ebben a jól megerősített pozícióban a török sereg a háboru kitörése óta erősen tartotta magát és bevehetetlennek tartották. A kis Montenegró itt vérzett hetek óta. A szerb forrás híradásában az a különös, hogy a védő sereg és a lakosság elmenekült. Hogy történhetett ez, ha minden oldalról körülzárták?

Szerbia az adriai kikötő követelésével még mindig előtérben áll és úgy látszik, nem is akar engedni belőle. Ha igazat lehet adni a bécsi híreknek, a legközelebbi 24 óra alatt már három hadtestet mozgósít a monarchia, még pedig a IV., VII. és XI. hadtesteket. Ha ugyan hinni lehet az ilyen híreknek a külügyminiszter békes nyilatkozatai után. De nagyon puskaporos a levegő és ilyenkor nincs lehetetlenség.

Mai távirataink a következők:

Visszaverték a bolgárokat.

Konstantinápoly, nov. 19. A fő-

parancsnok ma a következő táviratot intézte a fővezérhez: A tüzérharc tovább tart, de gyengébb mértékben, mint tegnap. A bolgár gyalogságot is, amely néhány ponton elő akart nyomulni, az egész vonalon visszavertük.

Megoperált hadvezér.

Konstantinápoly, nov. 19. Mahmud Mukhtar pasát, aki tegnap lábán könnyen megsebesült, ma este az itteni német kórházba vitték, ahol eltávolították a golyót.

Idegen csapatok partraszállása.

Konstantinápoly, nov. 19. A porta hivatalos kommuniké közöl a külföldi államok csapatainak partraszállítása dolgában. A kommuniké a következőket mondja:

A külföldi missziók, engedve védelmeik sürgetésének, akik országunk viszonyait nem ismerik és biztonságukat féltik, a portától csapatok partraszállítására kértek engedélyt. A porta, hogy a biztonságra nézve minden kételet eloszlasson, megadta a hozzájárulását. Az országban azonban semmi sem történt, ami alkalmas volna a rend megzavarására. A kormány intézkedéseket tett minden eshetőségre. Semmi ok nincs arra a feltevésre, hogy az ország lakossága befolyásolható a külföldiekkel megnyilvánuló félelem által.

A csatlódszai hadsereg abban a helyzetben van, hogy sikerrel védekezzen. A lakosság azokat a híreket, melyeket rosszakarataug terjesztenek a külföldiek meg-

félemlítése végett, teljesen figyelmen kívül hagyhatja, nyugodtan és bizalommal mehet foglalkozása után.

Az entente tanácsa.

Róma, nov. 19. A „Tribuna“ belgrádi távirata jelenti, hogy Franciaország, Anglia és Oroszország követel tegnap a szerb kormánynál a mérséklet és békülékenység értelmében tanácsaikat fejtették ki.

A konzulok sorsa.

Bécs, nov. 19. A prizreai és mitrovicai osztrák-magyar konzulok sorsáról eddig semmi újabb hír nem érkezett.

Pasics válasza.

Belgrád, nov. 19. Pasics szerb miniszterelnök Ausztria-Magyarország, Németország és Olaszország diplomáciai képviselő előterjesztésére azzal válaszolt, hogy a diskussziót a török adriai litoraleről arra az időpontra kellett halasztani, amelyben Szerbia és Törökország közti jelen viszálynak végleges eredményei láthatók lesznek.

Törökország folytatja a háborút.

Konstantinápoly, nov. 19. A minisztertanács elhatározta, hogy folytatja a háborút és erről értesítette a szultánt is.

Nyakkendő különlegességek ASZMANN FERENCNÉL.

A kaució.

Micike minden este ott sétált a mamájával a korzón.

Micike szapora járása, fúrge özike: a mama higgadt léptű, komoly asszonyság.

Micike 15 éves, a mama 46.

Mikor megjelennek az utcán, az arany ifjúság epedve nézi a sugár természetű, eperajku, kökényszemű gyermeket s végig fut a hátukon a hideg, ha a mamára tekintenek.

— Micsoda anyós lesz ebből a nényiből. Brr!!

Pedig a mama még nem hervadt el, olyan jó korban van, mint egy antik zongora, melyből egy hur sem hiányzik.

Ha sétálnak, nap-nap után hozzájuk szegődött egy takaros bakahadnagy, kinek serkedező, pörge bajuszaért bomlottak a leányok; de ő hü és kitaró lovag volt; nem röpült se jobbra, se balra.

Egyszer aztán így szólt a Micike papája: anyjuk! vadítsd el azt a fiók osztrákot ettől a leánytól, mert én nem tudok érte kauciót tenni.

A mama megígérte, hogy elvadítja.

Ettől kezdve a Micike elől ment s utána a mamával a hadnagy.

A papa meg volt elégedve az eredményvel és a mama is.

Pár hét mulva éjjeli zene zavarta fel a papát, aki mérgesen kukucskált ki az ablakredőnyök között.

— Ni! Ni! A hadnagy buztatja azt a nótát — hogy:

Huszár vagyok édes babám
Az is maradok:
Violaszin dolmányomon
Sárga gomb ragyog;
Uteu, peng a sajkanttyum;
Semmi gondom, semmi bán,
Csak úgy vigadom!

No lám, hogy henege ez a pocsolya-kerülő, pedigse violaszinü dolmánya, se sarkanttyuja nincsen — dörmögött az öreg.

Ovatosságból másnap az udvarra tette át a Micike hálószobáját a papa, hogy ne cincogjon ott az a baka.

De bizony másnap éjjel még nagyobb hévvel jajgatott a klarinét:

Szeretlek Roxelánom,
Tied egész valóm!

Dühbe jött erre az öreg, kinyitotta az

ablakot és így szólt: Hadnagy ur! az én leányom nem Roxelán, hanem Mici; az én feleségem Erzsébet s remélem, nem ő érte cincognak itt az ablak alatt ezek a cigányok!

A hadnagy ur az erélyes fellépésre retirált és többé nem zavarta a Tündér-utca csendjét.

Hanem a korzón azért megjelent a kitaró udvarló s mikor a kapuban elvált a hölgyektől, olyan cuppanós csókot nyomott a mama kezére, hogy majd hólyagos himlőt kapott tőle.

Tegnapelőtt azonban nagy meglepetés érte a papát.

Micike egyedül ment haza a korzóról...

— Hát az anyád hol maradt?
Micike elpirul és így szólt: a mama azt izeni, hogy mindjárt jön.

De bizony a mama nem jött, hanem helyette egy levelet kapott a papa, mely hangzik ekképen:

Édes Öregem!
Micikét meg akartam menteni s én szöktem meg a hadnagygyal; én értem kell kaució.

A viszontlátásig, ölel: **Erzsébet.**

Ha fáj a feje ne tévóazzék, hanem használjon azonnal Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja.

Ára 1 korona 20 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Három doboznál ingyen postai szállítás.

Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispeszen.

Orvosok által ajánlva.

a theologia véglegesen is itt maradhatna a főiskolán, de ha elmegy, a közelben legyen. A szerződéstől visszalépni nem lehet, de ilyen feltételeket teljesíteni lehet.

Ferenczy Gyula személyes kérdésben szólal fel. Ha dr. Jászi a Protestáns Lapban közölt cikksorozatát bírálja, ne őt vagy ne az ő hátán keresztül üsse az elnökséget.

György Endre megjegyzi, hogy ugyanezt indítványozta a múlt évben, de akkor magára maradt. A miniszter leirata szerint az egyetem megnyitása és bezárása bizonyítani fogja a ref. jelleget. Kár beszélni a visszalépés lehetőségéről, mert nevetséges a hatalmi kérdést a gyöngébb félnek felvetni. Ez visszatartás és oktalan eljárás lenne. Véleménye szerint a szerződést egyoldalulag nem lehet felbontani, de lehet a három kívánságot precizirozni.

Jánosi Zoltán rámutat arra, hogy a főiskola feladása az egyetemért egyhangu határozattal hozatott, de észrevehető lehangoltsággal. Nagy áldozat volt az ősi főiskola feladása, mert a dicsőséges múlttól távolodtak el. A ref. egyetem eszméjét nem könnyen dobták el, hiszen talán az egyházkerület is képes lett volna kisebb egyetemet létesíteni. Helyesli, hogy a debreceni és pozsonyi egyetem létesítése közt junktim ne legyen. Az egyházkerület és Debrecen városa óriási áldozatot hozott, tehát elvárhatják méltán, hogy az átmeneti állapot minél rövidebb ideig tartson. Az ideiglenes szerződés nem végérvényes, nemcsak pótláshoz és változtatáshoz van joga az egyházkerületnek, hanem még esetleg az ajánlata visszavonásához is, ha az újabb kívánságok nem teljesíthetnek. Kérése van még, hogy a szolgáltatás tanárokat, akár egyetemi magántanári képesítéssel bírnak, akár nem, vegye át az állam.

Az elnök-főgondnok megjegyzi, hogy az elnökségnek volt erre gondolja és ha lehetséges, így is lesz.

Kovács József debreceni polgármester rámutat arra, hogy az egyházkerület a maga erejéből sohasem tudott volna egyetemet állítani. Jól tennék azok, akik most fennhangon beszélnek, megmondolnak ezt. Nem hozott áldozatot az egyházkerület, hanem megkoronázta évszázados működését. Az újabb kicsinyeskedéssel csak ártanak a jó ügynek, mert a ref. jelleget veszélyeztetik. A theologia is ott legyen, ahol az egyetem, mert a különválás éppen az egyetem ref. jellegét veszélyeztetné. A főgimnáziumot kár volt kiköltöztetni. A junktim ellen nincs kifogása.

Kedvetlen a kormány is.

Domahidy Elemér debreceni főispán konstatálja itt is az elkedvetlenedést, de fent (t. i. a kormánynál) ugyanez tapasztalható. Ha tovább feszítik ezeket a hurokat, az egyetemi illuzió oly könnyen szét-pattanhat, mint a szappanbuborék. Felveti a kérdést, hogy korrekció az egyházkerület eljárása Debrecen városával szemben, mikor az oly nagy, fejedelmi áldozatot hozott? Jászi Viktor és György Endre álláspontját helyesli és óva inti az egyházkerületet, hogy *tulzásba ne menjen*. Junktim nincs. Mikor annak idején arról volt szó, hogy melyik a 3. és a 4. egyetem, a kormány azt a felvilágosítást adta, hogy *mind a kettő harmadik*. (Derűltég.) A debreceni egyetemen három fakultás már a jövő évben megnyitható. Az is kivihető, hogy az aula itt legyen. Csakis ref. theologiai szak lesz az egyetemen, nem való, hogy a gör. kath. theologia bekapcsolásáról szó volt. Ez senki által nem céloztatott, illetékes faktorok nem tudnak róla.

Jánosi Zoltán rövidesen megjegyzi, hogy éppen az a junktim, hogy mindkét új egyetem harmadik. Azért kell elejteni a junktimot, nehogy a debreceni egyetem a pozsonyi miatt megbánitassék.

Az egyházi elnök, dr. Baltázár Dezső püspök megjegyzi, hogy az egyetem-kérdésben a tárgyalásnak van olyan anyaga is, ami szerződésbe nem foglaltatott és csak a becsület palladiuma alá van fedve.

— Tag köpönyeg az — szólnak közbe. — De azért szentség az, ha az államkormány is annak tartja a megállapodásokat. Javasolja, hogy az ajánlat visszavonásával való fenyegetés mellőztessék és e helyett az a pótlás tétessék, hogy az elnökség eljárása eredményéről a jövő tavaszi, egyházkerületi közgyűlésen tegyen jelentést.

Domahidy Elemér megjegyzi, hogy a dolog ilyen nagy halasztást nem szenvedhet, mert az egyetemi építkezésekhez esetleg már márciusban hozzáfognak.

Sulyok István elejti indítványa utolsó részét és elfogadja a főgondnok módosítását, hogy az elnökségnek az újabb kívánságok érvényesítésére adassék megbízás és eljárásról az elnökség egyszerűen tegyen jelentést a közgyűlésnek.

Az indítványt e módosítással egyhangulag elfogadták.

Püspöki jelentés.

Az érmelléki egyházmegye jelentését dr. Babós János gondnokká választásáról és a megalakulást tudomásul vették, majd Kiss Ferenc főjegyző felolvasta a püspök terjedelmes jelentését, mely kiterjed az egész egyházkerület életére. Görömboj Péter eszperes indítványára elhatározták, hogy a jelentést kinyomatják és megküldik a presbiteriumok összes tagjainak.

Ezután az 1913—1915. évekre megválasztották a konventi tagokat. Rendes tagok lettek: Sütő Kálmán, Davidházy János, Széll Kálmán és Sass Béla egyházi, György Endre, Dóczy Imre, dr. Baksa Lajos és Ujfaluzy Béla világi részről; póttagok lettek: Görömboj Péter, Sulyok István, Papp Imre, Kiss Ferenc, Domahidy Elemér, Bary József, Karay Sándor és Horthy Szabolcs.

Tudomásul vették a konventi leiratókat a lelkeszek szolgálatképtelensége, a tanítói nyugdíjtörvény revíziója, az egyház-községi népkönyvtárak, az egyházi nyomtatvány-minták és a törvénygyűjtemény kiadása tárgyában.

Teljes ülés a delegációban.

Berchtold politikája.

A magyar delegáció tegnap tartotta első plenáris ülését, amelynek tárgysorozatán a hadügyi albizottság jelentése szerepelt.

A parlament körül a rendes, megszokott kép. A VI-os számú bejáratot, mely az egész házon egyedül van nyitva, szuronyos csendőröknek négyszöge veszi körül. Belül harmas rendőrkordon, melyek külön igazoltatják azokat, akik a külső kordonon átvergődtek.

Pedig az erős karhatalom kivonultatására semmi szükség sem volt, mert az ellenzéki pártok meg sem kísérelték, hogy a parlament épületébe bejussanak. Az ellenzék most már felhagyott azzal a taktikájával, hogy a hatalom erőszakára erőszakkal feleljen s megelégszik azzal, hogy csütörtökön a Royal-szálló fehér-teremben tartandó közös értekezletén foglalkozzék mindazokkal a kérdésekkel, amelyeket a parlament ülés-termében kellene tárgyalnia.

A delegációban Zichy Ágost elnökölt. Elsőnek Nagy Ferenc zengett die hymnuszt a kormánynak és indítványozta, hogy a bizottság fejezze ki bizalmát gróf Berchtold külügyminiszternek.

Láng Lajos báró elismeri, hogy Szerbiának fontos érdeke az, hogy az Adriai kikötőhöz jusson, azonban területet nem követelhet. Erre semmi jogcíme sincs.

Návay Lajos hasonló értelemben szólal fel. Hangsúlyozva, hogy Albánia függetlenségének biztosítása a monarchia érdeke.

Hazafias szerbek.

Bogdanovits Lucian karlócai szerb patriarcha szomorodott szívvvel látja a háborút és kívánja, hogy a külügyminiszter tegyen meg minden lehetőt az új bonyodalom békés elintézésére érdekében. A magyarországi szerbek, bár vérségi kötelék fűzi őket a Balkán népekhez, hűséggel és ragaszkodással viselkednek Magyarországra és a magyar király iránt és semmi kísértés meg nem ingatja őket hűségükben.

Pejackevich Tivadar gróf kijelenti, hogy Magyarország és Horvátország sokkal többet küzdöttek a török ellen, hogy ne örvendenének a Balkán-népek sikerének. Nem jelent ez a monarchiára veszedelmet, hanem gazdasági és politikai hasznot.

Berchtold válasza.

Berchtold gróf külügyminiszter örömmel látja, hogy a delegáció és az ő politikája egyeznek. Az ő politikája szilárdan ragaszkodik a szövetségesek viszonyához, ez a reális politika, mely távol van a szertelenségektől, vágyódik területi terjeszkedésre, de mindig szem előtt tartja érdekeiket. Az a szándékunk, hogy Szerbiával barátságban éljünk és e célt elősegíteni törekvésre. Azon lépések, melyeket a konzulok érdekében tettünk, szükségesek voltak és a nemzetközi jogon alapulnak; el is várjuk, hogy kívánságaink kedvező elintézését nyerjenek. Albánia autonómijára vonatkozólag Olaszországgal közös az elvi alapunk és eljárásunk. A mediáció érdekében a nagyhatalmakkal jártunk el, de választ még nem kaptunk, mert a hadviselő felek közt közvetlen tárgyalások folynak, amit szívesen látunk. Okunk van feltételezni, hogy a hadviselő felek által a mi legitím érdekeinkre is tekintettel lesznek.

Ezután a külügyi költségvetést a delegáció egy egészében, mint részleteiben elfogadta. Holnap az egyeztető bizottság tart ülést.

Tekintse meg!

ha még nem látta

Szabó Miklós

óriási választéku kész férfi-, nő- és gyermekruha nagyruházat
Debreczen, Plac-u. 19. sz.

(az Alföldi tak. szemben) 1724

ahol bizalommal vásárolhat mert a legolcsóbb szabott árak min.: den darabon láthatók. :::

Debreczen, Plac-u. 19.

Külön angol uriszabóság!

Valódi angol szövetek raktáron

Telefon 10-64. Telefon 10-64.

Fehérneműt

csipkefüggönyöket
női blousokat
legszebben tisztít

Feuerstein

mosóintézk. Plac-u. 30

Fióküzlet: Arany János-u. 15.

Feljelölés telefon szám 1157. 1752
Fűzőkötés telefon szám 732.

Városháza.

Az új katonai lőszerraktár. A katonai kincstár új lőszerraktárát akar építeni Debrecenben, azonban a város által kijelölt helyeket nem találták alkalmasnak, mert 780 méter körtávolságra kellene lennie minden oldalról, hogy a lőszerraktárt kevés őrség is megvédelmezhesse és az őrszem a környéket állandóan megfigyelhesse. Ezért kifogásolták a katonaság részéről az Apafája erdőn kijelölt területet is annak idején. A vegyes bizottság kedden újra összeült a városházán és a sámsoni gyakorlóteret jelölte ki, mely alkalmas arra, hogy ott épüljön fel a lőszerraktár, a melynek helyét a déli órákban ki is jelölték, délután 5 órakor pedig a bizottság aláírta a jegyzőkönyvet.

Szerbiába induló debreceni munkások.

A magyar állam pénzén jut Szerbia katonákhoz.

Érdekes, eddig eldöntetlen probléma került felszínre a debreceni rendőrségen, egy adminisztratív ügygel kapcsolatban. A különben jelentéktelen dolog a mai feszült viszonyok között, a mostani puskaporos levegőben, háborús izgalmaktól terhes időben önkéntelenül kilép a színtelenség homályából és még országos érdeklődésre is tarthat számot.

Arról van szó, hogy mi a magyar állam pénzén adjunk katonát Szerbiának. Hogy a magyar hatóságok elősegítsék-e az itt élő szerb alattvalók hazajutását? Közvetve tehát a szerb hadseregbe való sorakozását most, mikor Szerbia már ellenséges hangulattal viseltetik irántuk. Ausztria-Magyarország és Szerbia között a viszony olyan, midőn a diplomácia már kardjára csap és midőn a fegyveres döntés, ha nem is valószínű, de annak lehetőségével mégis számolni kell.

A napokban két szerb munkás ember, névszerint Gyurics Ferenc és Jovanovics Ladisláv megjelentek a rendőrségen és tört magyarsággal mondták:

— Vissza akarunk menni a hazánkba; hadkötelesek vagyunk és be fogunk állni a szerb hadseregbe...

Az ügyiratok között utánavétek és ekkor kiderült, hogy a szerb konzul átiratban kerestette is már ezeket a szerbeket.

— Hát mehetnek isten hírével!

— De nincs ám pénzünk, felelték a szerbek. Kérnénk utlevelet adni.

A rendőrségen gondolkozába estek. Pár héttel ezelőtt volt már hasonló eset; akkor három szerb munkást expedáltak Debrecenből Belgrádba, de azóta változtak a viszonyok és Szerbia szembe került a monarchiával. Es kissé különös, hogy a szerb hadköteleseket kényszer-utlevéllel, tehát a magyar állam kasszájának a költségére juttassák vissza hazájukba; hol — könnyen lehetséges — talán nemsokára a magyar határ felé fordított szuronnyal fognak a szerb katonaság sorai között állni. Egyelőre azonban, miután semmi felsőbb rendelkezés nincs e tekintetben, a rendőrfőkapitányság mégis kiadta az utleveleket és Gyurics Ferenc, meg Jovanovics Ladisláv festőmunkások már utban is vannak Belgrád felé.

Öngyilkossággal végződő séták.

Végzetes összeszólalkozás.

Eltűnt leány.

Ébredő szívű leányok rettegett, kárhöz-tatott félelme az anyai intelem. Mikor az aggodó szülő első ízben veszi észre, hogy leányát kerülgeti valaki és az élettapasztalatok hideg komolyságával mérlegelve a helyzetet, figyelmezteti a külső, kellemes impressziók hatása alatt könnyen hevülő leányt: vigyázz édes lelkem, nem való az a fiu néked; ráérsz te még a szerelemre.

Szegénysorsban született szép leánynak pedig százszorosan nehezebb a helyzete. A csábító unos-untalan nyomában és e szegénységben mindig könnyebben születik a bűn. De a fiatal leányszív nem mérlegel, hanem csak érez, ha szíve megnyílik, nem számít, hanem szeret.

Szatmári Mária is sokszor intette édes anyja:

— Édes leányom, minden este látlak egy fiatal emberrel sétálni: Hadd abba ezeket a sétákat. Tizenhét éves vagy, ráérsz még fiatal emberekkel sétára indulni.

— De hisz csak hazakisér!

— Mindegy az már. Add ki az utját. És én megtiltom szigorúan. Ha meglátlak még egyszer azzal a fiatal emberrel...

A Garai-utca 24. számú házban ilyen és még erősebb jelenetek játszódtak le. A leány szívet alighanem már rabul ejtette a mindennapos „gardedám”. Szatmári Mária és anyja közé egy egész válaszfal ékelődött.

Tegnap reggel ismét kitört a viszály, mert Szatmári Mária megelőző este megint csak kettesben tért haza; ismét elkísérte hű lovagja. Anyja most már szigorú volt, majd hazulról eltávozott és magára hagyta a leányt. A meggyötört lelkű Mária nem tudott választani a szülő és a szerelmes között, hát egy harmadikat, a halált választotta. Nagy adag marólugot ivott. Az öngyilkosságot a házban lakó Belényesi Sándor vette észre és nyomban telefonált a mentőkért, kik kiszállították a súlyos belső sérüléseket szenvedett leányt a kórházba. Állapota reménytelen. Az orvosok nem tudták eszméltre téríteni, így a rendőrség nem is hallgathatta ki.

Színház.

Műsorváltozás. Holnap, csütörtökön nem a Hoffman meséit játsszák, hanem Brezede ur bohózatot, amelynek ez lesz Debrecenben az első előadása. Pénteken a „B” bérlők kapják Hoffmann meséit.

Az Uranusban nap-nap után fokozódottabb, nagy érdeklődés mutatkozik a „Hugó Viktor ciklusa: A nyomorultak” iránt, mely estéről-estére zsúfolásig tölti az óriási nézőteret a legelitőbb közönséggel. Hasonló érdeklődést kelt a Concours Hippique is, mely a „Nyomorultakkal” s a pompás műsorral még csak ma és holnap lát-

ható. A mai remek műsor a következő: 1. Zene. — 2. Francia tüzérség gyakorlata. Látványos katonai kép. — 3. Az ur és a szolgál. Kitűnő vigjáték. — 4. Szóktetés Hydroaeroplánon. Rendkívül mulatságos történet. Főszereplő: Max Linder. — 5. Concours Hippique. Az Uranus-színház eredeti felvétele. — 6. Hugó Viktor ciklus 4 részben (9 felvonásban.) A nyomorultak. I. rész: Jean Valjean. Irány-regény 2 felvonásban. Főszereplők: Jean Valjean — Henry Krausz. Fantine Mlle Ventura. Javert Mr Etievant. Cosette La Pt. Fromet. Azonkívül Paris Jules művészei. Előadások kezdete: Pénztárnyitás fél 6 órakor. Bemenet 6, 7, 8, 9 és az utolsó előadáshoz pont 10 órakor. Jegyek iránti intézkedést telefon utján (3—28) vagy személyesen, kéri az Uranus igazgatósága, mivel este a pénztár az első rendű helyek jegyeit csak igen kevés számban tudja adni. Rendes helyárak. Bérlet, tisztviselő és kedvezményesáru trafikjegyek e héten csak a péntek és szombati új műsornál érvényesek.

Ma és holnap. Ez a címe az „Uranus” pénteki új műsor slágerének, mely iránt nagy érdeklődés mutatkozik az Uranus közönsége körében, annyival is inkább, mert a 3 felvonásra osztott szenzációs drámai tartalma kép szerepeit budapesti ismert nevű színészek játsszák, Aczél Ilonával a fő női szerepben. E képet remek, új műsor fogja megelőzni.

Hamupipőke az Uranusban. Szombaton d. u. a félhelyáru gyermek előadás kitűnő műsorában egy új felvételű gyönyörű Hamupipőke kép lesz, melynek bizonyára, mint rendesen óriási apró közönsége lesz. E műsorban a Concours Hippique utoljára látható.

A vasutas szövetség köréből.

Szakcsoportok megalakítása.

Pezsgő élet uralkodik a debreceni vasutas szövetségben. Most külön-külön szakcsoportokat alakítanak, a melyeknek hivatása lesz az egyes szolgálati ágakkal behatóbban foglalkozni. E szakcsoportoknak megalakítása volt napirendre tűzve az e hó 17-én megtartott választói közgyűlésen.

A gyűlést Stéfán László kerületi elnök nyitotta meg. Az elnöki megnyitó után a szavazatszedő küldöttséget alakították meg és a szavazás eredménye a következő lett:

I. Szakcsoport. Elnök: Nyíri Géza. Jegyző: dr. Müller Ottó. Választmányi tagok: Janovits Miklós, Moskovits Imre, Zivuska Andor, Gaál Samu, Tárnok Dezső. Póttagok: Tiedzik Gábor, Taar Sándor, Kálmánchelyi Lajos, Balogh József, Kovács Kálmán.

II. Szakcsoport. Elnök: Juhász Gábor. Jegyző: Ökrös József. Választmányi rendes tagok: Dobra Miklós, Bereczki János, Páll Albert, London Lajos, Tóth Mihály. Póttagok: Papp József, Pocsai Albert, Pethő Károly, Miskolczi László, Mester József.

III. Szakcsoport. Elnök: Nagy Lajos. Jegyző: Gruber Jakab. Választmányi rendes tagok: Petró István, Papp József, Veress Lajos, Kruppa István, Göblyös Péter. Póttagok: Szilágyi József, Kurucz Lajos, Belányi Gábor, Kolonics Béla, Zöld István.

IV. Szakcsoport. Elnök: Bekő Antal. Jegyző: Csathó Gyula. Választmányi rendes tagok: Jónás István, Partl Ferenc, Karsai Sándor, Tóth Gyula, Szatmári Ferenc. Pót-

Raglánok,

öltönyök és télkabátokkal Gerő Ernő

raktáromat óriási választékban felszereltem, a legdivatosabb színekkel és szabással, az árak mégis nálam olcsóbbak mint bárhol.

Debrecen legnagyobb és legolcsóbb

férfi, fiu s gyermekruha nagyáruháza, Piac-utca 41. sz.

tagok: Papp János, Kaczander Gyula, Boranyi Károly, Viosz Béla, Veres József.

A megválasztottakhoz Stéfán László kerületi elnök buzdító szavakat intézett s a szakcsoportok elnökei megválasztásukat megköszönték. Általános elismerést és eljenzést váltott ki Nyiri Géza, a hivatalnoki szakcsoport új elnökének magvas és tartalmas beszéde, melyet a jelenlevők mindvégig nagy figyelemmel hallgattak és Nyiri Gézát lelkesen ünnepelték. Stéfán László elnök a gyűlést ezek után bezárta.

Ujdonságok.

* Erzsébet királyné emlékezete.

A tegnapi Erzsébet-nap felidézte Magyarország nagy királynőjének, Erzsébet királynőnek emlékét, mely minden magyar ember szívében szomorú, bánatos szép emlékezéssel él. A róm. kath. templomban rekviemet tartottak a tragikus véget ért királynő lelkiértvéért. Több iskolában emlék-ünnepélyeket tartottak. Így a főreáliskolában a szép ünnepélyen elnöki megnyitót tartott Markovits Sándor önképzőköri elnök, Balla Miklós Erzsébet királynő című költeményét szavalta Gyarmathy Miklós. Tartalmas ünnepi beszédet mondott Hartstein István. A műsort Reichmann Sándor felolvasása és Markovits Sándor szavalata töltötte ki.

* **Csütörtöki felolvasó-est.** Az első est folyó hó 21-én, délután 5 órakor kezdődik a róm. kath. főgimnázium dísztermében. Ennek műsora a következő:

1. Meier: Oh nézz le égből; éneklí a Svéts-intézet tanítónőképzőjének énekkara.
2. Megnyitó beszédet mond Lóky Béla dr., a rendező bizottság elnöke.
3. Beriot: „Fantasia“, 100-ik mű. Hegedűn játsza Pozorszky Béla, zongorán kíséri Jóna Kálmán dr.
4. „A költő“: Irta és felolvassa Schweighoffer János dr.
5. Brahms: „Magyar táncok“; zongorán négykézre előadják: Sinka Ilona és Papler Irma.
6. Apróságok (szavalt): előadja Vajda Ilonka.
7. a) Zerkovitz: Pipacsos mezőn, b) Kurutz: Ha meghalok és Csak azért szeretnék; éneklí Pávay Boriska, zongorán kíséri Jaszénovics István dr.
8. Kiss Béla és zenekara zeneszáma.

A gazdag és érdekes műsorú este jegyek válthatók *Antalfy József* könyvkereskedésében, Szent-Anna-utca 13. Jegyek ára: 1 korona, 80, 60 és 40 fillér.

* **A képkiallítás csütörtökön délután 4 órakor zárul.** Az összes képek rendkívül olcsón adatnak el.

* **A hatósági árusítás első napja.** Tegnap nyitlak meg a Dégenfeld-téri hatósági árusító helyek. Az első nap fényesen bevált. Még a délelőtt folyamán az egész készletet eladták. Tegnap este gyorsárúként érkezett megint nagy szállítmány tojás és különböző szárnyasok. Ezek ma, szerdán kerülnek eladásra.

* **Szabad Iskola.** Ma, szerdán dr. Kovács Gábor egyetemi magántanár, a Szabad Iskola titkára tart előadást az evolúció problémájáról. A társadalmi fejlődés nagy kérdése az, amit ez az előadás felölel. Nem az a probléma, van-e társadalmi haladás, mert az előadó álláspontján ez nem kérdéses, hanem az, hogy mi a fejlődés és mi ennek az oka? A régi filozófusok, már Heraklitosztól kezdve megsejtették, hogy van evolúció, magyarázhatták is annak mibenlétét, de arról, hogy mi okozza azt, még nem bírtak tiszta fogalommal. Csak a modern természettudomány s Darwin fellépése (1859) hozott megfejtést a kérdésben. Darwin a

létért való küzdelemben látta a szerves világ fejlődésének okát. Az a kérdés, mennyire lehet ezt az állítást a társadalmi életre alkalmazni? Ezt fogja kifejteni az előadó, aki minden társadalmi fejlődés mögött elrejtve levő oknak és a szociális evolúció motorának a kollektív szükségletet találja. Ennek a szemszögéből vizsgálja a fejlődés tényeit s a város és a falu különbségével igyekszik magyarázni e sajátos fogalom mibenlétét. Természetes, hogy megvilágosítást nyer ebben az előadásban a fejlődés spenceri elmélete és sok más ily teória is. Az előadás este 6 órakor kezdődik és bizonyára szép számu közönséget fog vonzani az Ipartestület dísztermébe (Simonffy-utca 1/c., II. emelet.)

* **Az Iparos Dalegylet első dalos délutánja.** Zsúfolt teremben, előkelő közönség előtt folyt le vasárnap az Iparos Dalegylet dalos délutánja az Ipartestület dísztermében. A közönség közt ott láttuk derék iparosaink színe-javát, Dávidházy Kálmán ipartestületi elnök vezetésével; ezzel is dokumentálván a Dalegylet, mint iparosintézmény iránt érzett szeretetüket. Ez a törekvő, régi babéros dalegylet szép, gazdag műsorral honorálta még a nagy érdeklődést. *Fráter Sándor* jogásznök eredeti, több helyen a humortól csillogó, kedves *beköszöntőjét* élénk taps honorálta. Majd *Kovácsy Miklós* joghallgatót láttuk a dobogón, aki *Kiss József Simon Judit*-jat szavalta nagy drámai erővel, mélyen átértett előadásban; *Maresz László* gyönyörű baritonján csendültek meg *Dóczy Balázs* szebbnél-szebb nótái, szívhez szólóan, szívől zengve. Nagyszerű előadói képességet láttunk *Ménes Lajos* szavaltában, aki *Téglás Gábor Ejjeli zenéjét* adta nemes felfogással, remek páthosszal, Veres Tóni zenekarának diszkrét hűen alkalmazkodó kíséretével. Hangos derűtség, kacagató percek követték a *Fuzsitus-muzsitus* személyítőjét, *Kowach Ernőt*, akinek sok humora, kedves bohómiaja sokáig emlékeztetése tesz monológját, művészi, színészi készütségét. A dalegylet, *Elefánty Sándor* karnagy vezetésével, három szép enekszámmal tarkította a szépen összeválogatott műsort, amit kifogástalanul, jól kidolgozott előadásban mutattak be. A díszes közönség azzal a kívánsággal oszlott szét, hogy a december 15-iki második délutánon újra látjuk egymást.

* **A debreceni vendéglősök, kávé-sok** ipartársulata holnap, csütörtökön délután fél 4 órakor a Dreher sörcsarnok virágtermében ülést tart. A fontos tárgyakra tekintettel pontos megjelenést kér *Markus Jenő* elnök.

* **Borzalmas öngyilkosság.** Borzalmas módon végrehajtott öngyilkosságról ad hirt karcagi tudósítónk. Szabó Jánosné ottani lakos éjjel beretvával elvágta a nyakát és hogy hozzátartozói észre ne vegyék tettét, a takarót egészen magára huzta. Szabó Jánosnét hosszas betegsége kergette a halálba.

* **Megzavart istentisztelet.** Sáránd községben szokatlan és megbotránkozást keltő eset történt vasárnap délelőtt. Sági Károly, Szegedi Lajos, Ludmann Elemér sárándi és Szabó Imre debreceni lakosok bementek a református templomba és ott az istentiszteletet beszélgetéssel, majd fütyöléssel megzavarták. El kellett távolítani őket az imaházból. A községi bíró pedig tegnap megtette ellenük a feljelentést a debreceni kir. ügyészségen vallás elleni vétség címén.

* **Csőd.** A Neumann Nándor vegyészeti gyára ellen, mint értesülünk, megnyitották a csődöt. Tömeggondnokul dr. *Kőrössi Kálmánt* rendelték ki.

* **Hölgy zenekar a Magyar király kávéházban.** Ehérváry Margit személyes vezetése alatt *Puskás Ottilia* cimbalom szólista közreműködésével. *Hausser Károly* karmester

* **Letört bimbó.** A megdöbbentő fájdalom lesújtó érzetével, sajgó szívvel tudatjuk kedves gyermekünknek, testvérnek: *Varga Anikónak* f. évi november hó 19-én, reggel fél 5 órakor, életének 6-ik havában váratlanul történt gyászos elhunytát. Kedves kis angyalunk drága tetemei 1912. november 20-án, szerdán délután 2 órakor fognak, a ref. egyház szertartása szerint, Szappanos-utca 3. számú házuktól, a Kossuth-utcai sírkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételére, rokonainkat, jó barátainkat, ösmerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Debrecen, 1912. nov. 19. Áldás és béke poraira. Bánatos szülei: Dr. *Varga Imre* és neje sz. *Bakos Eszter*. Egyetlen testvére: *Iréneke*. A temetést *Pelei Imre* tem. int. (Bádogos-u. 6.) rendezi.

* **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: A legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a felejtethetetlen jó gyermek, testvér és meny: özv. *Kocsis Jánosné* szül. *Hodos Ottilia* f. hó 19-én, éjjel 1 órakor, életének 37-ik, özvegyiségének 4-ik évében, hosszas szenvedés után csendesen elhunyt. Kedves halottunkat folyó hó 20-án, délután fél 3 órakor fogjuk, a g. kath. egyház szertartása szerint, a Varga-u. 11. sz. háznál tartandó ima után, a Szent Anna-utcai sírkertben örök nyugalomra helyezni. Végtisztességtételére rokonainkat s jó ismerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Debrecen, 1912. nov. 19. Az örök világhosszág fényeskedjék neki. Bánatos szülei: *Hodos Gábor* és neje *Hodos Krisztina*. Apósa és anyósa: *Kocsis György* és neje *Krecsán Mária*. Testvérei: *Hodos Paula*, *Hodos Olympia*. A temetést *Gebauer Károly* temetkezési int. rendezi.

* **100 kiló téli nemes faj csemege** almát, minden darabot külön papírban csomagolva, ingyen ládában, harminc koronáért utánvét mellett szállít *Tóth D.* gyümölcs-kivitele, Nagybánya.

* **Nézze meg a Donogán és Somossy** feltűnést keltő kirakatait.

* **Női ruhaszövetek,** kosztüm-kelmék pivatós minőségekben, selymek és ruhabáronyok az őszi és téli idényre a legszebb kivitelben kaphatók *Szabó Lajos* fiai cégnél.

* **Szőnyegek függönyök,** ág- és asztalterítők, pokrócok, paplanok, matracok, nagyválasztékban *Szabó Lajos* fiai cégnél.

* **Jóska** és a kacagó-dal, a Tengerész Kató operettből, kapható *Antalfy Józsefnél*.

* **A legdivatosabb női kalapok** plörözzel, kócsaggal, Helour kalapok előre halad idény miatt most már rendkívül mérsékelt árban. *Monna Lisa* kalapok 3 koronáért kaphatók *Rózsa Lajos* vezetése alatt álló kalap-áruházban, Alföldi-palota. Plüis és szőrme kucsmaiból nagy választék.

* **Esőernyők,** sarcipók, gallér- és bokavédők kitűnő minőségben *Lengyel utóda*, *Frank Imrenél*.

* **A Farkas, Molnár Ferenc** nagyszerű vigjátéka megjelent, kapható *Antalfy Józsefnél*.

* **Naptár a jövő évre.** Megjelent az 1913. évre szóló *Friss* naptár, ára 30 fillér. A *Friss* naptár a legkedveltebb és legolcsóbb naptár. Kapható lapunk kiadóhivatalában és az összes elárusítóknál.

Táviratok.

A spanyol miniszterelnök gyilkosai.

Madrid, nov. 19. A madridi rendőrség elfogta *Famillau Ferenc* nevű anarchistát, akit azzal gyanúsítanak, hogy ő volt a spanyol miniszterelnök gyilkosának cinkostársa. A rendőrségnek állítólag fontos adatok vannak birtokában.

Beismert rágalom. Sajtó-manőver, amely visszafelé sült el.

Nem közönséges bűnpör foglalkoztatta tegnap délelőtt a debreceni esküdszék. Sértettként szerepelt: dr. Scholtz Elemér volt debreceni, jelenleg miskolci kir. törvényszéki jegyző, a vádlottak padján pedig: Balassa Sándor, az azóta már megszűnt Esti Hírlap szerkesztője és Horovitz Zsigmond lapkiadó ültek.

A főtárgyaláson Hoffmann József elnököt, szavazóbírák voltak Nagy Kálmán és Tatai Zoltán, a közvádó tisztet Gáthy Bálint, a kir. ügyészség vezetője látta el. A vádlottak közül Balassa Sándor védő nélkül jelent meg, míg Horovitz Zsigmond védelmével dr. Szántó Dezső ügyvédet bízta meg.

A tárgyalás megnyitása után az elnök konstatació, hogy az érdekelt felek mind megjelentek s ezután megtörtént az esküdszék formális megalakítása. Rendes esküdtek lettek: Lám Sándor, Süveg Sándor, dr. Ludman János, Gyöngyösi Sándor, Bószörményi Imre, Szilágyi Gábor, Orgován János, Pávai Gábor, Dul Sándor, Bilkei Kövesdi Imre, Bundi Sándor, Novelli Ede, pótesküdt: Németh Gábor.

A vád.

A kir. ügyészség nyomtatvány útján elkövetett s hivatalból üldözendő rágalmazás bűntettének elkövetésével vádolta Balassa Sándort és Horovitz Zsigmondot, mint tettestársakat. Ez a bűncselekmény pedig a miatt terhelte őket, mert Balassa Sándor tollából az Esti Hírlap 1912. évi április 4-iki számában „Rágalmazó vasuti altszék” címmel egy közlemény jelent meg, amely dr. Scholtz Elemért meggyanúsította azzal, hogy a Szávay Gyula és Szentkirályi Tivadar által Székely Imre ellen indított sajtópör jegyzőkönyvét Száni Ferencz, a „Debreceni Újság” munkatársának jegyzetei nyomán készítette és hogy a Horovitz-Bokor ügy jegyzőkönyvében is ferdítések vannak. A Balassa Sándor által írt cikk nyomtatékosan hangsúlyozta, hogy ez állításokra vonatkozóan adatokkal is rendelkezőnek s így készek azt sajtóbírók előtt is bizonyítani.

E kvalifikálhatatlan támadás háttere pedig a következő:

Balassa Sándor az említett Szávay-Szentkirályi tárgyaláson elszólta magát és — mint ezt sokan hallhatták — bevallotta, hogy a színház pályázat alkalmával ő is kapott pénzt. Egy másik sajtópörben Than József és Roszkovits Artur hírlapírók Balassa e kijelentésére kívánták dr. Scholtz Elemér kihallgatását, aki jegyzője volt a Szávay-Szentkirályi tárgyalásnak és dr. Scholtz Elemér esküvel megerősítette azt, hogy Balassa tényleg megtette a kérdéses s önmagát leleplező nyilatkozatot. Ez ellen tiltakozott Balassa Sándor s haragjában ezért fordult képtelen vádjával dr. Scholtz Elemér ellen.

Kévéssel ezután Balassa Sándor maga döbent meg legjobban attól a vakmerő fantasztikumtól, amellyel dr. Scholtz Elemér köztisztviselői és egyéni reputációját megsértette és az Esti Hírlap hasábjain bocsánatot kért dr. Scholtz Elemértől, bocsánatát, hogy amivel megvádolta, alapítalan valótlanosságok. Ugy de a méltatlanul meghurcolt törvényszéki jegyző felhatalmazást kapott felettes hatóságától, az igazságügyminiszteriumtól, hogy Balassa Sándor és társa ellen tegye meg a büntető lépéseket, amelyek tehát elkerülhetetleneké váltak a vádlottakra nézve.

Balassa nagyon kéri a bocsánatot.

Balassa Sándor az elsőrendű vádlott, vállalja az inkriminált közlemény szerzőségét. Azonban kijelenti, hogy a Horovitz-Bokor ügy jegyzőkönyvére vonatkozó kifogást Horovitz ingerenciájára írta meg s

ezért nem érzi magát felelősnek. Elmondja, hogy nagy lelki izgalmak készítették arra, hogy dr. Scholtz Elemér ellen vádat emeljen, amelyeknek valótlanágáról nem sokára meggyőződött. Mentségül azt hozza fel, hogy őt begratták s ezt ő nagyon sajnálja, nagyon fájlatja és hajlandó minden elégtételadásra, amit már eddig is több ízben megkísérelt, sőt hírlapilag rektifikációt is adott.

Elnök: Tehát a bizonyítást nem kívánja?

Balassa: Nem, hanem újólag és itt ünnepelesen is bocsánatot kérek és nagyon kérem dr. Scholtz Elemér urat, hogy fogadja el az én bocsánatkérésemet.

Aki ellenzte a cikk közzétételét.

Horovitz Zsigmond, a másodrendű vádlott előadja, hogy ő kévéssel az eset előtt kapta meg a Bokor-ügyben az ítéletet, amely egy szerinte fontos vallomást nem tüntetett fel. De ezt ő nem imputálta dr. Scholtz Elemérnek s még kevésbé bírta rá Balassát, hogy az ódiót emiatt dr. Scholtz Elemérre harítsa, sőt ő tiltakozott az inkriminált egész közlemény közzététele ellen. Balassa tehát nemcsak a saját elhatározásából, de az ő ellenzése ellenére is cselekedett.

Balassa ezt tagadta.

A sértett nyilatkozata.

Dr. Scholtz Elemér sértettet hallgaták ki ezután.

Elnök: Miért ment el Debrecenből?

Dr. Scholtz Elemér: Családi okokból saját magam kértem Miskolcra való áthelyezésemet.

— Fentartja a vádat?

— Igen.

Dr. Scholtz Elemér az esetre vonatkozólag a következő nyilatkozatot tette:

A Szávay-Szentkirályi féle sajtópör tárgyaláson, mint jegyző szerepeltem s a tárgyalás első napjainak estélyén a napi munkától kimerültem elmentem a Hungaria kávéházba feketekávéra. Ott mutatkozott be nekem Száni Ferencz, a Debreceni Újság munkatársa, aki éppen a tárgyalásról szóló tudósítást készítette és felkért arra, hogy ezt nézzem át, mivel a jogi pontosságra és korrektségre sulyt helyez. En ezt szívesen megtettem. Ennyi volt az egész. A tárgyalási jegyzőkönyvem, mint rendesen, ugy most is, itt hagytam a törvényszéken bezárva a fiókomba s a felhozott kombinációk természetesen abszurdumok.

Horovitzot felmentik.

Voith Zoltán tanu arra nézve ad felvilágosítást, hogy Horovitz tartózkodni szokott a támadásoktól.

A kihallgatások befejeztével Gáthy Bálint kijelenti, hogy Horovitz Zsigmondra nézve a társszerzőség vádját nem láthatja beigazoltnak, miért is azt elejti. A törvényszék ennek folytán Horovitz Zsigmondot nyomban felmentette az ellene emelt vád alól.

Ezután az esküdtekhez intézendő kérdést szövegezték meg, amely a következőképen hangzik:

Bűnös-e Balassa Sándor, mint szerző abban, hogy a Debrecenben megjelenő, általa szerkesztett Esti Hírlap 1912. április 4-iki, 76. számában „Rágalmazó vasuti altszék” című közleménynek a vádiratban megjelölt szavaival dr. Scholtz Elemérről olyan tényeket állított, amelyek fegyelmi vagy büntető eljárás alapját képezhetnek és sértettet a közmegegyezésnek tehetnék ki?

Gáthy Bálint az újságíráról.

Ezután Gáthy Bálint tartotta meg vádbeszédét, amelyet a sajtó nagyjelentőségű és komoly hivatásának elismerésével vezetett be.

— Sokszor vita volt már az a kérdés — ugymond — hogy az újságírás milyen válfaja az irodalomnak? Mert valamennyit művel: a szépirodalmat, a filozófiát stb., de

legfőképpen irányt mutat a társadalmi mozgalmakban. En tehát az újságírást a szociológiai tudományok közé sorozom.

E nagyértékű megállapításból indult ki a Gáthy Bálint fejtegetése, amelynek során rámutatott általánosságban azokra a visszaélésekre is, amelyek a sajtó terén észlelhetők. Sajnosnak tartja, hogy az újságírói pályára kvalifikálatlan elemek is léphetnek, akik aztan az igazi újságírást meghamisítják. Erőszakolják, hajhásszák a szenzációkat s ez az oka annak, hogy nem szeretnek igazságot írni, hanem inkább felültetik a közönséget. Nagy hangon, kiszínezve a piacra dobnak valamit, amiből nagyon kevés vagy éppen semmi sem a való. De ennél még nagyobb baj szerinte az, ha az újságíró saját céljaira használja fel a lapot. És itt utalt arra, hogy voltak már Debrecenben is nagy hírlapi harcok, amelyekről kitűnt, hogy privát érdekek irányították és ezért gázoltak bele egyesek becsületébe.

Majd rátért a szőnyegen levő esetre. Miért írta meg Balassa Sándor e t a cikket? Azt mondja, a maga igazsága mellett és nagy izgalmak között. Sajnálja, hogy nem indítványozhatja az ő igaza mellett szóló törvényszéki tárgyalás iratainak és az ítélet felolvasását, mert akkor belátnák, hogy Balassa Sándornak nincs joga nagyon felindulni.

Amire az ügyész is tanu.

Ami pedig azt a kérdést illeti — folytatja Gáthy Bálint — hogy vajjon dr. Scholtz Elemér igazat állított e Balassa Sándorra vonatkozóan, mikor annak kijelentését bíróság előtt reprodukálta, hát — igen tisztelt esküdt urak — én magamat állíthatom ide tanunak, mert ott voltam s hallottam, hogy Balassa Sándor igenis kijelentette a kérdéses főtárgyaláson, hogy kapott p nzt. Burkoltan került ugyan szóba a Balassa Sándor szereplése, de ő állította maga, hogy kapott pénzt. Scholtz Elemér tehát a valóságnak megfelelő vallomást tett, de mert ez Balassa Sándorra nem volt kedvező, azért neki ment dr. Scholtz Elemérnek s nem kevesebbel vádolta meg, mint hogy okiratot hamisított.

Pedig mit is tett dr. Scholtz Elemér? A munkája befejezése után elment a kávéházba, hogy ott egy kicsit megpihenjen és szórakozzon. Odamegy hozzá egy újságíró jogász-ember s megkéri, hogy egy nyilvános főtárgyalásról megirt tudósítását nézze meg s adjon neki utbaigazítást.

Kérdem, nem az újságírást szolgálta dr. Scholtz Elemér, amikor ezt a szíveséget megtette? Az újságírást pedig kötelessége szolgálja mindenkinek. Ha engem megkérnek, hogy adjak egy hírt, megteszem, mert ezáltal elősegítem, hogy az újságban a valóságnak megfelelő hírek jelenjenek meg, a valóság kerüljön a közönség elé, ez pedig közérdek. Dr. Scholtz Elemér tehát csak jót tett.

Es mit tett Balassa Sándor? Ő semmit sem tud, de azért dr. Scholtz Elemért odaállítja, mint közokirathamisítót. És ez nagyon súlyos dolog, mert egy köztisztviselőre nézve az ilyesmi más elbírálás alá esik. A büntetése fegyház. Dr. Scholtz Elemér kénytelen volt fegyelmit kérni maga ellen s emellett még büntető eljárás is várható volna reá.

A vádlott tehát egy ilyen súlyos rágalmat dobott ki a nyilvánosságra s egyáltalában nem gondolta meg, hogy mit ír. Nem fogadható el olyan mentség, hogy izgalmak voltak, mert az ilyesmit le kell gyűrni akkor, mikor valaki maradandó bűnteket rak le. Ilyen meggondolatlanág után nem lehet megelégedni a sajnálattal. Scholtz Elemérnek nem áll módjában megbocsátani s kérte az ügyész a vádlottat a beigazolt vádban bűnösnek kimondani.

Balassa Sándor vádlott, mint mondja, tisztelettel fogadja az ügyész beszédét, de tévedésnek minősíti azt, mintha a színház-pályázatnál pénzt kapott volna. Különböztet, hogy valótlanágot írt, de mikor arról meggyőződött, igyekezett ezt jóvátenni. A tévedésért megbűnhődött már eléggé.

Az ítélet.

Ezután az esküdtek verdikt hozatalra vonultak vissza s alig egy negyedóra múlva főnökük, dr. Ludván János, kihirdette határozatukat, amely *bűnösnek mondja ki Balassa Sándort a rágalmazás elkövetésében.*

Ennek alapján a törvényszék Balassa Sándort — 92-dik szakasz alkalmazásával — 200 korona fő és 100 korona mellékpénzbüntetésre ítélte. Enyhítő körülménynek vették, hogy töredelmes beismerésben volt, tettét megbánta és hogy rektifikációt adott. Az ítéletben úgy a vádlott, mint a kir. ügyész megnyugodott.

Tisza az esküdtszék előtt.

Három havi fogház egy hírlapi cikkért.

A Népszava február 11-iki számában éles támadás jelent meg Tisza István ellen, amely cikk Tisza Istvánról, mint a geszti junkerról beszél, akinek bihari népe, cikkezé szerint, baromi életet él és sorra betegszik meg, mert Tisza István nem ad nekik iható vizet. A cikkben ilyen kitételek foglaltak: Tisza és barátai hazudtak, továbbá: a megbetegedett cselédek nem véletlen áldozatai, hanem ez a tömegmérgezés Tisza tudatos gonoszságának eredménye.

A cikknek alapja az volt, hogy állítólag az egyik uradalmi kut fertőzött vizet tartalmazott és bár Tisza tudott róla, nem gondoskodott más iható vizről.

Tisza István a cikk miatt dr. Horánszky Dezső ügyvédje által sajtóper indított a szerzőként jelentkezett Steinberger Márton ellen, akinek az ügyét ma tárgyalja Mikovics bíró elnöklété alatt az esküdtszék.

Tisza István reggel 9 órakor személyesen megjelent és az egész tárgyalás folyamata alatt ott maradt az esküdtszék teremben ügyvédje oldalán.

Az esküdtszék megalakítása után dr. László védő kérte az eljárás megszüntetését, mert dr. Horánszky meghatalmazása állítólag perrend ellenes volt.

Mint hogy azonban a bíróság ezt a kérelmet elutasította, közérdek címén kérte a bizonyítás elrendelését.

Ezután az elnök felolvassa az inkriminált cikket.

A tárgyaláson érdekes incidens történt. Mikovics elnököt láthatóan zavarta a közönség ki-bejárása. Az elnök nagy meglepetésre kihirdet egy bírósági határozatot, amely szerint a ki és bejárást csak akkor engedélyez, amikor ő erre, esetről-esetre külön engedélyt ad. Ennek az időnek a megállapítása azonban az ő diskrecionális joga.

Dr. Ladányi védő semmisségi panaszt jelentett a határozat ellen. Tiltakozik a szerinte jogtalan intézkedés ellen, mert senkinek a kedvéért nem lehet ily módon a tárgyalás nyilvánosságát a törvény ellenére illusorissá tenni.

Ezután lefolytatták a bizonyítási eljárást. Kihallgatták tanuként dr. Szatmári Lajos nagyszalonai járásorvost, továbbá Nagy Andor nagyváradai hírlapírót és még másokat.

A bíróság a perbeszéd után meghozta ítéletét, amely bűnösnek mondja ki a vádlott Steinberger Mártont s három havi fogház büntetést és 500 korona pénzbüntetést szab ki reá.

Az árva.

(Folytatás.)

Arra szakított magának egy pár percet, hogy elibük menjen. A nagybácsi nem figyelte, csak türelmetlenül várta érkezésüket, Piétró azonban az ablakból nézte s mikor meglátta apját és Doretit, ürügyet keresett, hogy kimehessen.

— Egy percre, kedves nagybácsi, a szobámba megyek, ott hagytam a leveleket, miket ma kaptál, elhozom. Ezek az urak úgy se jönnek mindjárt. Ha azonban véletlenül előbb érkezének s szükség lenne rám, küldj értem.

A nagybácsi beleegyezőleg intett, Piétró pedig elsietett.

— Nem, nem, badar gondolatok — morfondírozott magában a nagybácsi — lehetetlen. Ha nem az unokaöcsém lenne, nem volna ilyen határozott, ilyen biztos a fellépése. Ez a hírlapi tudósítás egészen megzavart, gyanút keltett bennem, de megnyugtatót a fiu. Igen, igen, úgy kell lenni, a szerencsétlenség alkalmával az a másik ellop-hatta az irományait. Romlott lelkű ember és milyen vakmerően valja magát Bátor Lehelnek. Na de minden összeköttetésemmel igyekszem, hogy megtorlással éljek.

Piétró nem a szobába ment, hanem Doretitk elé sietett s pár szóval tájékoztatta őket.

— A hírlapi tudósítás egészen megzavarta a vén bolondot — sugta oda Doretitnek a zsákmányokat féltő Piétró.

— Bizony erre nem gondoltunk — sópáncodott a főmester Doretit.

— Elütöttem a dolgot. Megnyugtattam az öreget. Azt mondtam, hogy a hajón ért szerencsétlenség nagy pánikot idézett elő, ezalatt kéztáskám irataimmal együtt eltűnt, én már rosszulétem miatt nem kereshettem, ti azonban szimpátiából még ezt is megtették, sajnos, hiába értem.

— Nagyszerű fiu vagy! — kiáltotta el magát Doretit. — Ezzel csakugyan rendben lesz minden. A többi most már csak bizdram.

(Folyt. köv.)

Menyasszonyi kelengyék és ajándéktárgyak nagyraktára.

KASZANYITZKY ENDRE

fűtcai üzletébe

megérkeztek és nagyválasztékban a legolcsóbb árak mellett kaphatók: **asztasi függő, szalon, ebédlő és hálószobai**

villany csillárok és lámpák

melyek a legmodernebb és legszolidabb kivitelben állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

Olcsó árak! 1882 Kötő árú!

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

Képtelnek minden nagyszabású legújabb és legújabb

Építet és portálé üvegezési vállalat.

2160—1912. vkszám.

Arverési hirdetemény.

A debreceni kir. bíróságnak V 3859—1912. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Szilcz Ferencz debreczeni lakos részére 200 kor. tőke, ennek 1912. év augusztus hó 13. napjától számitandó 5% kamatai és az eddig összesen 60 kor. 34 fillér perköltség erejéig 1912. évi október hó 2-án bíróilag lefoglalt és 920 koronára becsült üzleti berendezés, falidiszek és előrajzolt kézimunkákból álló ingóságok **1912. évi november hó 25-én délután 1/2 3 órakor** kezdetét veendő és Szentanna-utca 1. sz. a. Heinrich Rosenweig céd 56 kor. tőkekövetelés és jár. kielégítése végett is megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzlietés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debrecen, 1912. évi november hó 6-án.

Török Péter,

bírói kiküldött.

1887

Szabó Lajos fiai

divatáruházának

Debreczen, Rózsa-u. 2.

Karácsonyi

nagy

occasioja

feltűnést kelt

olcsó áraival.

Téli ruhaszövet 115 cm. széles ezelőtt K 2.— most K 1.20.

Angol divatszövet 135 cm. széles ezelőtt K 3.40, most K 2.20.

Double kosztümkeleme 140 cm. széles ezelőtt K 5.—, most K 3.—.

Blouse és ruhaselymek

ezelőtt K 3, 4, 6. most K 1, 2, 3.

Szines bársonyok

ezelőtt K 2.50, most K 1.40.

Francia gyapju delén ezelőtt K 1.80, most 90 fill.

Jó mosó cosmanosi kartonok ezelőtt 90 fill. most 44 fill.

Divat flanel vелеzek ezelőtt K 1.—, most 55 fill.

1 vég 3/8 szélességi

:: pamutvászon ::

ezelőtt K 12. most K 9.

kézi táskák,

kötények, sálak, kendők

rendkívüli leszállított árakban.

1884

Kirakataink mindezekről kellő :: tájékoztatást nyújtanak. ::

Minden az egyszerű be-
írásból postából 5
fillér. Vastagabb be-
írásból 10 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

Levéli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeg
kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetések díja előre
fizetendő. Vidékről apró
hirdetések díja levélje-
gyekben is beküldhető.

Levelezés.

En
egy kiszolgált katona,
iparos segéd vagyok, 25
éves, házasság céljából
megismerkednék egy nő-
vel, kinek pár ezer for-
intja van. Teljes címü
levelet kérek. Cím Barna
legény, Főpostarostante.

Ajánlat.

Forgalmas
három főszerület más
vállalat miatt átadó. Ke-
vés pénz kell hozzá. —
Eötvös-u. 49. 1467

A
Közfürdő Segélyező-egy-
let házában, a Sas-utcai
oldalon egy boltelhelység
1913. májusra kiadó. 1465

Butorozott
szobák a Főtéren kiadó.
Cím a kiadóhivatallal. 1464

Fehérnemű
varrodámat áthelyeztem
Dégenfeld-tér 3. szám alá
Sichermanné. 1463

Egy
netes gyermeket tartás
végett kiadnék, jelentkez-
ni a bábaképezőbe. 1421

Szeglet
üzlethehelység, lakások és
különböző nagy üres ud-
varral májusra kiadó Te-
feki-utcai ház. Cím kiadó-
hivatallal. 1304

Gummi
hasznos a legújabb! Ka-
laptollak olcsó árkában!
Kötött női felsők nagy-
választékban! Benyás
Kamilló Debrecen Főter. 363

Festékes
bordák igen olcsón kap-
hatók. Értekezni a ki-
adóhivatallal. b

Francia-magyar
magyar-francia fordítás-
a és óra adásra vállal-
kozom. Régnier Viktor,
Pallag. b

Két
nagy szobás modern
lakás mellékhelyiségekkel
nagy felszeréssel november
1-re kiadó, esetleg azon-
nal is átvehető. Szent-
Anna-utca 62 sz. b

Azonnal
kiadó Hatvan-utca 28.
szám alatt két szobás tel-
jesen modern udvari lak-
ás. 1479

Száz
koronát adok azon egyén-
nek, aki engem 90, eset-
leg 100 korona havi tisz-
tességes keresethez juttat.
Árpád-tér 42. szám. —
Ugyanott 1 két éves fekete
kanca Bóni eskő elutazás
miatt igen olcsón eladó. 1482

Keresek.
régzett nő, női kézimunka
szorka, drogéria vagy
bármilyen nőies kereskedésbe
ajánlok. — Németlén,
Arad, Választó-u. 8. 8. b

Egy
keves tagból álló család-
hoz minden eseléd szol-
gálatra ajánlok 16 éves
lány, fizetés csekély, ki-
kötetik azonban hogy
minden vasárnap a bér-
adó a templomba köteles
elmondani. — Bővebbet
Csapó-utca 45. szám az
irodában. 1488

Modern
emeleti utcai lakás május
1-re kiadó. Hűvelyes 10.
1484

Tea és rum
különlegességek Király
fűszerüzletében, Dégen-
feld-tér 11. a. vassátrak-
nál. 10 dg. finom törmelék
tea 50 fillér. 10 dg. orosz
keverékben 60 fillér. 10
dg. Indiai susong 80 fillér.
Császár keverék, manda-
rin, Congo és a legfino-
mabb orosz teákban nagy
választék.

Ebéd
vacsora kapható benté-
kezésre uri emberek rész-
ére Bara-u. 15. Ugyan-
ott lakótárs teljes ellátás-
ra elfogadtatik. 1394

Kiadó
uri lakás József k. her-
ceg-utca, mely 6 szoba,
hall, fürdőszoba, üvege-
zett folyosó, parkirozott
udvarból áll, azonnal vagy
május 1-től bérbeadó. —
Felvilágosítás nyerhető
József k. herceg-u. 31. 1492

Hat
szobás
modern lakás. Par-
ketes szobák. Tel-
jes komfort május
1-re

kiadó
Bethlen-u. 40. Évi
bér 2000 korona. 1446

Kereslet.

Segéd
idősebb, kemény ember,
já detailista és fiatal szia-
tén valamint kiszolgált
kisasszony jó irással fel-
vétetik Király fűszerüzle-
tében Debreczen, Dégen-
feld-tér 11. 1470

Üzletszerzőket
keres életbiztosító intézet
magas járandósággal.
Nyugdíjas egyének igen
alkalmas mellékfoglalko-
zás. Ajánlatok referen-
tiákkal a kiadóhivatallal
kéretnek. Nyugdíjjele-
sütség" jellegre. 1413

Német-francia
vagy angol órákat adó
kisasszony pár óra elle-
nében teljes ellátást nyer-
het. Cím a kiadóhivatallal.
1387

Gazdai
állásra keresnek egy több
évet ilyen minőségben el-
töltött a jó bizonyítvá-
nyokkal bíró egyén 29
beléas birtokban. Tuda-
kozódni lehet a kiadóhiva-
tallal. E1

Háztartási
teendőkre szolid leányt
keres gyermektelen csal-
lád. Ferenc József-ut 8. b

Német
bonne uri házhoz felvé-
tetik. Cím a kiadóhiva-
tallal. b

Jól
főző minden eselédet
keresek. Cím a kiadóhiva-
tallal. b

Fiatal
elektrotechnikus és raj-
zó bármilyen állást ke-
res. Cím a kiadóhivatallal.
1480

Kenyerügynök
óvadékkal felvétetik, gya-
korított előnyben részesül.
Bethlen-u. 23. 1487

Takarítónő
azonnal felvétetik. Hat-
van-u. 50. Kupfer. 1486

Ügyes
fiatal segéd és egy tanuló
felvétetik azonnali belépé-
sre Balogh M. J. fű-
szerüzletbe Debreczen,
Hatvan-utca. 1480

Fűszer
kereskedő segéd és tanuló
azonnal belépésre felvé-
tetik. Kiss Lajos, Csapó-
utca 100. 1481

Irodai
munkálatokban gyakor-
lott kisasszony felvétetik.
Cím a kiadóhivatallal. 1491

Veszek
egy használt 16-os két
csövű vadász fegyvert,
Eötvös-utca 58. 1493

Für
sofort Singe Französin die
deutsch versteht, zu 2
kinder gesucht. Adresse
par expedition.

Érettségizett
fiatalember, szép irással
keres irodai foglalkozást.
Cím a kiadóhivatallal.

Pénztárosnő
felvétetik Vég Gyula hen-
tes üzletében, Hunyadi-
utca 12. 1477

Elveszett
Kossuth-utca Bethlen-
utcaig egy Bosznay-féle
bevásárlási könyvecske.
Megtaláló jutalomban rés-
zesül. Bethlen-utca 5. 1478

Eladás.

Egy
sima táblás uri hajtó kocsis
eladó. Vilmos lakánya
6-ik század. Patkoldán. 1471

Fűszerárú
berendezés, kirakat és
ajtórollók eladók. Boos-
kai 1 sz. 373

Hajduszoszóló
a Piac téren 30 év óta
fennálló fűszer, vegyes
kereskedés, korlátolt ital-
mérés, dohány, szivar és
postabélyeg engedélyvel
azonnal eladó. b

Automobil
teljesen új 18 ló ors
eladó. Értekezni Fa-
zeka Imrénél Piac-u. 77. b

!!BUTOR!!

Telephon 377 és 484

Modern asztalos és kárpitos butorok lak-
berendezések menyasszonyi kelengyék őrési
választékban

VARGA JÓZSEF
DEBRECEN, Piac-utca 44. 1714
az udvarban.

A Debreczeni Első
Takarékpénztár tu-
lajdonát képező
Piactéri
nagy
árubóde
eladó.

1804
Egy
báránbőr új bunda el-
adó. Darabos-utca 44. 1475

Eladó
többféle új butorok Helf-
rich György asztalosnál.
Csapó-utca 41. 1458

Modern
ház, adómentes, központ-
ban, 4 lakással, elköltözés
miatt eladó. Vételár két-
harmada 4-5 százalékkal
mellétt törleszhető. Cím
kiadóhivatallal. 1485

A
Halápon a Lókodi csész-
ház mellett 22 hold jó
buzatermő föld eladó. —
Kedvezményes kölcsön
van rajta, 10.000 koroná-
val meg lehet vásárolni.
Értekezni Batáli Sándor-
nál, ott helyben. 1458

Eladó
egy egészen jó karban
levő tekeasztal egész ká-
véházi berendezéssel, —
azonkívül egy vendéglői
u. m. ebédlő, borívó és
teljes konyha berendezés
és 5 szoba réz butorattal
és szálloda berendezéssel. 1476

Egymalom-u.
7. számú teljesen új kis
modern ház adómentes
eladó. Cím Ercegy Gyula
főszolgabírónál Hajduszo-
boszló Telefon 4. sz. b

Sós szalonna
ó, (stráf) kiiója 1 K
60 fillér

Vég Gyula
hentes és zsiradékárú
üzletében

Hunyadi-utca 12.
Bánkon 50 katasztrális
hold föld tanyával ki-
adó. Értekezni ugyan-
ott, vagy Loránfi-u.
46. 1645

Szabászat, varrás

és minta rajzolásból úgy a francia mint az an-
gol módszer szerint alapos oktatást nyernek
csak kizárólag intelligens leányok
özy. Knothy Kovácsné Sillye Gabriella
Kossuth-utca 45. szám alatt szabászati és
varró iskolájában. Beiratkozás bármely na-
pon, Vasár- és ünnepnapok kivételével reggel
9—12-g, délután 3—5-ig. 1713

Kiadó lakás

Bethlen-utca 21. szám alatt 6
szobás utcai lakás

azonnal kiadó.

Felvilágosítást ad **Dr. Elek**
Dezső ügyvéd. 1828

Eladó ingatlanok.

A Boér-telepen, Bánki János és neje
tulajdonát képező házastelek, magában
foglal egy fűszer üzletett dohány elaru-
sítási engedéllyel, egy vendéglő hely-
séget italméresi engedéllyel és több
rendbeli lakosztályt, ára 26000 korona.

A Homokkeriben Pózman János és
Pál tulajdonát képező házas telek, ma-
gában foglal több rendbeli lakosztályt,
ára 10.000 korona.

A Homokkertben Jenei Imre és neje
tulajdonát képező házastelek, ára 24.000
korona.

A Csapó-kertben Nagy Józsefné
urnő tulajdonát képező házastelek, ára
5000 korona. Részlet fizetésre is meg-
kapható.

A Martinkán az ifj. Boldizsár János
tulajdonát képező házastelek, magában
foglal egy fűszer üzletet dohányelaru-
sítási engedéllyel és korlátolt italméresi en-
gedélyt, ára 5000 korona. 1647

Haszonbérben
kiadó Csapó-utca 45. szám alatt egy
szoba, konyha, spájz és fatartó. Bér-
összeg havi 26 korona, azonnal is át-
vehető. Bővebb felvilágosítás az irodában
vagy a háztulajdonosoknál kapható.

A város legforgalmasabb helyén egy
jó forgalmu iroda örök áron eladó.

A fentiekben kívüli különböző házas-
telkek és föld birtokok vannak eladók.
Bővebb felvilágosítást teljesen díj-
talan nyújt **Porcsin Ambrus** általános
ügynökségi irodája, Csapó-utca 45. sz.